10 Ιουλίου 2021

Τὸ κόστος τῆς καταλλαγῆς (Β΄Κορ στ΄1-10) (Λαμπρόπουλος Βαρνάβας Ἀρχιμανδρίτης)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Ὅταν διαταραχθοῦν οἱ σχέσεις μας μὲ κάποιον ἀπὸ δική του ὑπαιτιότητα, εἶναι ἴσως δικαιολογημένο νὰ δυσφοροῦμε μὲ ὁποιονδήποτε ἔλθει καὶ μᾶς προτρέψει νὰ κάνουμε ἐμεῖς τὸ πρῶτο βῆμα συμφιλίωσης. Ὅταν ὅμως τὸ φταίξιμο εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου δικό μας, θὰ ἔπρεπε ἀπὸ μόνοι μας, χωρὶς νὰ περιμένουμε καμιὰ παρακίνηση καὶ χωρὶς καμιὰ ἀναβολή, νὰ σπεύδουμε νὰ ζητᾶμε συγγνώμη. Θὰ ἦταν, ἐπομένως, μεγάλη ντροπὴ γιὰ ἐμᾶς τὸ νὰ ἀναγκάζεται τὸ πρόσωπο ποὺ πληγώσαμε νὰ βάζει μεσολαβητὲς γιὰ νὰ τὰ βροῦμε. Πολὺ περισσότερο θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς συγκινεῖ τὸ νὰ ἔρχεται ὁ ἴδιος καὶ νὰ μᾶς παρακαλεῖ γι’ αὐτό.

OLYMPUS DIGITAL CAMERA

«Μὴ εἰς κενὸν δέξασθε τὴν χάριν»

Ἂν αὐτὸ ἰσχύει γιὰ τὶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις, πόσο θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς συγκλονίζει ἡ πρωτοβουλία τοῦ Θεοῦ νὰ «καταλλαγοῦμε» μαζί του, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ διάρρηξη τῶν σχέσεών μας ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ σὲ μας· στὶς δικές μας ἁμαρτίες. «Δὲν ἔγινε ὁ Θεὸς ἐχθρός μας» θὰ πεῖ ὁ ἱερὸς Χρυσοστομος· «ἐμεῖς γίναμε ἐχθροί του μὲ τὴν ἀποστασία μας· Θεὸς γὰρ οὐδέποτε ἐχθραίνει».

Στὸ σημερινὸ ἀνάγνωσμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀφοῦ μᾶς ἔχει ἤδη μιλήσει γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ Θεὸς νὰ τοῦ ἀναθέσει «τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς», ξανατονίζει ὅτι εἶναι συνεργὸς τοῦ Θεοῦ σ’ αὐτὸ τὸ σωτήριο ἔργο τῆς συμφιλίωσής μας μὲ Αὐτόν. Καὶ μιμούμενος τὴν ταπείνωση καὶ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ποὺ καταδέχεται νὰ μᾶς παρακαλεῖ καὶ νὰ μᾶς προτρέπει σ’ αὐτὸ τὸ ἔργο, ἐπαναλαμβάνει γιὰ τρίτη φορὰ τὴ λέξη «παρακαλοῦμεν», παρακινώντας μας κι αὐτὸς νὰ μὴν περιφρονήσουμε αὐτὴ τὴ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Πρόκειται γιὰ μία ὄντως δωρεὰν συμφιλίωση· ἐμεῖς δὲν θυσιάζουμε κάτι. Σὲ Ἐκεῖνον ὅμως κόστισε τὸν θάνατό του πάνω στὸν Σταυρό. Ὁ Ἀναμάρτητος δέχθηκε νὰ πεθάνει ὡς κατάδικος, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε καὶ νὰ σωθοῦμε ἐμείς· γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ ξαναγίνουμε παιδιά

του καὶ «φίλοι» του (Ἰωάν. 15,14).

Κι ὅμως, παρ’ ὅλο ποὺ μὲ τὴ δική του θυσία μᾶς χάρισε τὸ ἀνεκτίμητο δῶρο τῆς σωτηρίας μας, ἐμεῖς ἀμελοῦμε νὰ τὸ ἀξιοποιήσουμε. Κορυφαῖο παράδειγμα πρὸς ἀποφυγή, ποὺ δέχθηκε «εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ», ἀποτελεῖ ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἀπὸ φίλος ἔγινε ὄχι ἁπλῶς ἐχθρός, ἀλλὰ «δοῦλος τοῦ ἐχθροῦ». Μία πόρνη «ἠλευθεροῦτο (ἀπὸ τὴν κόλαση τῶν παθῶν της), καὶ αὐτὸς δοῦλος ἐγεγόνει τοῦ ἐχθροῦ», λέει ἕνα τροπάριο τῆς Μεγάλης Τετάρτης· «ἡ ἁμαρτωλὸς ἔχαιρε κενοῦσα τὸ πολύτιμον μύρον, ὁ δὲ μαθητὴς ἔσπευδε πωλῆσαι τὸν ἀτίμητον. Δεινὸν ἡ ραθυμία».

Ὄχι ἀναβολὲς καὶ σκάνδαλα

Αὐτὴ ἡ φοβερὴ ραθυμία, ποὺ ὁδήγησε ἕναν μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ στὴν αἰώνια ἀπώλεια, ἔχει -κατὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο- τὴν ἀρχή της στὴν ἀναβολή. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος μᾶς θυμίζει τὸ τοῦ Προφήτη Ἠσαΐα: «Ἰδοὺ τώρα εἶναι καιρὸς εὐπρόσδεκτος καὶ καταλληλος· ἰδοὺ τώρα εἶναι ἡμέρα σωτηρίας». Δικαιολογημένα θὰ ρωτήσει καὶ ὁ ἐχθρός τῆς ἀναβολῆς καὶ ἀκάματος ἐργάτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ Μέγας Βασίλειος: «Ποιὸς παραμένοντας ἀργὸς στὸ σπίτι του ἢ κοιμώμενος κατὰ τὸν καιρὸ τῆς σπορᾶς γέμισε τὴν ἀγκαλιά του μὲ τὰ σπαρτά, ὅταν ἦλθε ὁ θερισμός; Ποιὸς τρύγησε ἀμπέλι ποὺ δὲν φύτεψε καὶ δὲν κουράστηκε νὰ καλλιεργεῖ ὁ ἴδιος;».

Δὲν περιορίζεται ὅμως ὁ Ἀπόστολος σὲ παρακλήσεις καὶ συστάσεις πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἐπαγρυπνεῖ καὶ ἐλέγχει καὶ τὸν ἑαυτό του νὰ μὴ δώσει τὴν παραμικρὴ ἀφορμὴ σκανδάλου, γιὰ νὰ μὴν κατηγορηθεῖ στὸ ἐλάχιστο ἡ διακονία τῆς καταλλαγῆς, ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ ἀνέθεσε. Οἱ ψευδάδελφοι καὶ οἱ ψευδαπόστολοι καιροφυλακτοῦσαν νὰ βροῦν κάτι γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν καὶ νὰ κλονίσουν τὸ κύρος του ὡς Ἀποστόλου. Ἐνθυμοῦνταν πάντοτε ὅτι ὁ Παῦλος «ἐδίωξεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ», κάτι τὸ ὁποῖο ὅμως καὶ ὁ ἴδιος ὁμολογοῦσε μὲ συντριβή, ἔχοντας γράψει στὴν προηγούμενη ἐπιστολή του πρὸς τοὺς Κορινθίους ὅτι «οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι Ἀπόστολος». Ἀλλά, ἔστω κι ἂν θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του «ἔκτρωμα», δὲν ξεχνοῦσε τὸν συγκλονιστικὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Χριστὸς «τὸν κυνήγησε» γιὰ νὰ συμφιλιωθοῦν στὸν δρόμο πρὸς τὴ Δαμασκό.

Χαρὰ διὰ τοῦ σταυροῦ

Ἂν λοιπὸν ὁ Χριστὸς «ὁ καταλλάσσων Ἑαυτῷ τὸν κόσμον» ὑπέμεινε γι\’ αὐτὸν τὸν σκοπὸ θάνατο Σταυρικό, δὲν θὰ μποροῦσε ὁ Πρωτοκορυφαῖος διάκονος αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου νὰ διάγει «ἐν ἀναπαύσει καὶ πλατυσμῷ»· ὁ Διδάσκαλος εἶχε προειδοποιήσει τοὺς μαθητές του: «Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν». Καὶ στὴ

σημερινὴ περικοπὴ βρίσκει τὴν εὐκαιρία πάλι ὁ Ἀπόστολος, χωρὶς καμιὰ κενοδοξία ἢ διάθεση αὐτοπροβολῆς, νὰ ἀναφερθεῖ ὄχι μόνο σὲ «οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκεν» (Β\’ Τιμ. 3,11), ἀλλὰ καὶ στοὺς κόπους, στὶς νηστεῖες, στὶς ἀγρυπνίες, στὴ μακροθυμία καὶ στὴν ἀνυπόκριτη ἀγάπη του πρὸς ὅλους· καὶ φυσικὰ πρὸς ἐκείνους, ποὺ -ἀμφισβητώντας τον- τὸν ἀναγκάζουν νὰ κάνει αὐτὴ τὴν ἀνεπιθύμητη σ\’ αὐτὸν «περιαυτολογία».

Πηγή: agiazoni.gr